

 MANDATUM LIFE
RAHAT JA HENKI

**Emme ole pankki.
Emme ole pankkiiriliike.
Emme ole perinteinen vakuutusyhtiö.**

Me olemme Mandatum Life

RAHAN JA HENGEN ASIANTUNTIJA

- I. Varainhoito**
- II. Tulevaisuuden turvaaminen**
- III. Yrittäjän varautuminen ja vaurastuminen**
- IV. Osaamispääoman varmistaminen**

I Aika vaurastua

VARAINHOITO

VARAINHOITO

Elämäntilanteesi huomioivaa sijoittamista

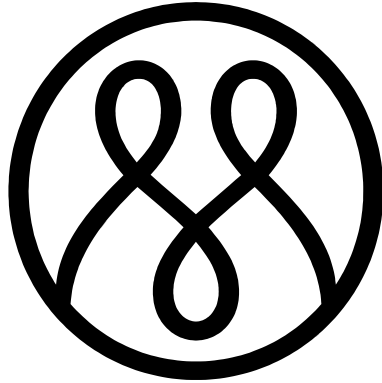
**Hallinnollisesti ja verotuksellisesti
järkevät ratkaisut**

Suuren sijoittajan edut & kanssasijoittaminen

Laaja valikoima

Mandaatti- ja konsultoiva varainhoito / Sijoitusten hoitopalvelu /
Sijoituskorit / Instituutiovarainhoito

MIHIN ME USKOMME?

- Kärsivällisyys sijoittamisessa palkitaan.
- Kaikkien omaisuuslajien johdonmukainen hyödyntäminen johtaa parempaan lopputulokseen.
- Vastuullisuus: Vastuullisesti toimiviin yhtiöihin sijoittaminen on pitkällä aikavälillä tuottavampaa.

II

Arki yllättää

TULEVAISUUDEN TURVAAMINEN

TULEVAISUUDEN TURVAAMINEN

**Taloudellista turvaa itselle
ja läheisille**

**Lakisääteisen turvan
täydentäminen**

Perintösuunnittelu

Henkivakuutus / Vakavan sairauden turva / Työkyvyttömyyden turvat /
Omaisuuuden siirtäminen jälkipolville

III

Viisas yrittäjä

YRITTÄJÄN VARAUTUMINEN JA
VAURASTUMINEN

**YRITTÄJÄN VARAUTUMINEN JA
VAURASTUMINEN**

**Taloudellista vakautta
odottamattomiin tilanteisiin**

**Lakisääteisen
turvan täydentäminen**

Yrittäjän varallisuuden kasvattaminen

Avainhenkilöiden turvaaminen

**Valmistautuminen yrityskauppaan tai
omistajanvaihdokseen**

Yrittäjän Turva / Yrittäjän ja yrityksen varainhoito/
Sitouttamisen ja palkitsemisen ratkaisut / Omistajavaihdokset

IV

Äly älä jätä

OSAAMISPÄÄOMAN VARMISTAMINEN

OSAAMISPÄÄOMAN VARMISTAMINEN

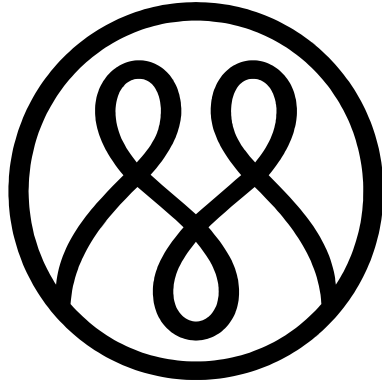
Palvelut kaikkien henkilöstöryhmien palkitsemiseen, koko työsuhteen elinkaarelle

Työkyvyn parantaminen ja henkilöstöriskien hallinta

Yrityksen strategisiin tavoitteisiin räätälöidyt ratkaisut

Henkilöstön sitouttamis- ja palkitsemisratkaisut / Eläke- ja ikäohjelmat /
Henkilöstöriskien hallinta / Kansainväliset palvelut /
Palvelut eläkesäätiöille ja -kassoille /
Palkitsemisen konsultointi

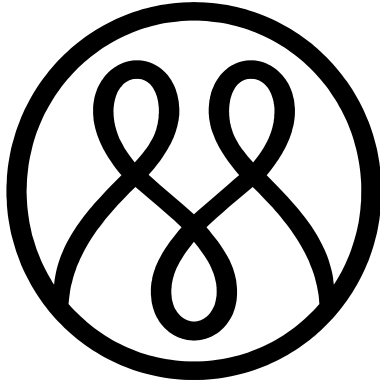

VAKAVARAINEN, ARVOSTETTU FINANSSIYHTIÖ

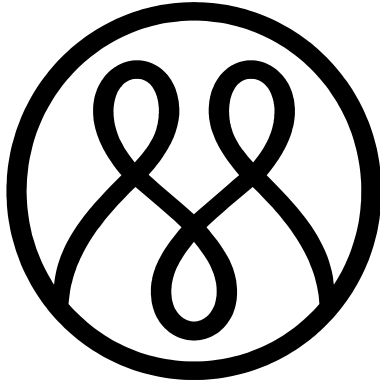
- Toimii Pohjoismaiden lisäksi kaikissa Baltian maissa.
- Osa Sampo-konsernia yhdessä If Vahinkovakuutusyhtiön kanssa.
- Palveluksessa 500 vaurastumisen ja varautumisen ammattilaista.
- Hallinnoi yli 10 miljardin euron sijoitusvarallisuutta.

AVAINLUVUT 2017

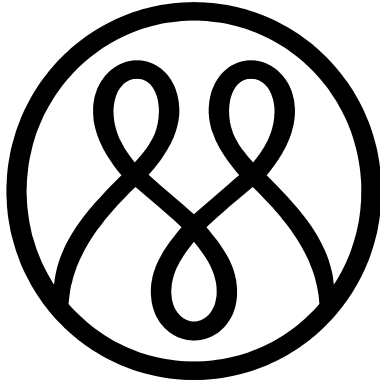
- Maksutulo: **960 milj.€** (1 116)
- Tulos ennen veroja: **236 milj.€** (210)
- Vakavaraisuussuhde: **182 %** (160)
- Sijoitustoiminnan tuotto: **6,5 %** (7,2)

- **250 000** henkilöasiakasta
- **25 000** yritysasiakasta

YRITYSVASTUU

- Perustuu yhtiön strategiaan ja toiminnan kulmakiviin: asiakkaiden taloudellisen hyvinvoinnin kasvattamiseen ja turvaamiseen sekä riskeiltä suojaamiseen.
- Asiakkaiden vakuutuksia ja varoja hoidetaan kestävästi ja vastuullisesti.
- Vakuutukset täydentävät lakisääteistä turvaa ja auttavat selviytymään vaikeista tilanteista taloudellisesti paremmin. Tärkeä osa taloudellista turvaa on eläkeajan toimeentulon varmistaminen.
- Turvaamalla yrittäjiä ja heidän perheitään kehitetään yrittäjyyttä. Henkilöriskit, kuten vakava sairaus, tapaturma tai kuolemantapaus, ovat merkittävä taloudellinen riski yrittäjälle, hänen perheelleen ja yritykselleen. Vakuutuksilla varmistetaan myös eläkeajan toimeentulo.
- Yritysten kilpailukykyä voidaan parantaa tehokkaalla ja oikeudenmukaisella palkitsemisella.

YRITYSVASTUU LUKUINA

- Vuonna 2017 Mandatum Life maksoi eläkettä 66 000 eläkeläiselle yhteensä 402 miljoonaa euroa. Muita korvauksia maksettiin yhteensä noin 50 000 kappaletta.
- Viime vuosina Mandatum Life on ollut yksi suurimmista yhteisöveron maksajista Suomessa.
- Yhtiö työllistää yli 500 henkilöä Pohjoismaissa ja Baltiassa. Vastuu henkilöstöstä perustuu työntekijöiden taloudellisen turvan varmistamiseen sekä työviihtyvyyden parantamiseen. Yhtiö on valittu Suomen parhaiden työpaikkojen joukkoon seitsemänä vuotena peräkkäin.

”Elämä on hassua: jos hyväksyt ainoastaan parhaan, hyvin usein sen myös saat.”

W.SOMMERSET MAUGHAM

Varainhoitoa ja kanssasijoittamista Sampo-ryhmän tyyliin

CAROLUS REINCKE
JOHTAJA, ALLOKAATIORATKAISUT

Sijoitustoimintamme lähtökohdat

Kärsivällisyys sijoittamisessa palkitaan.

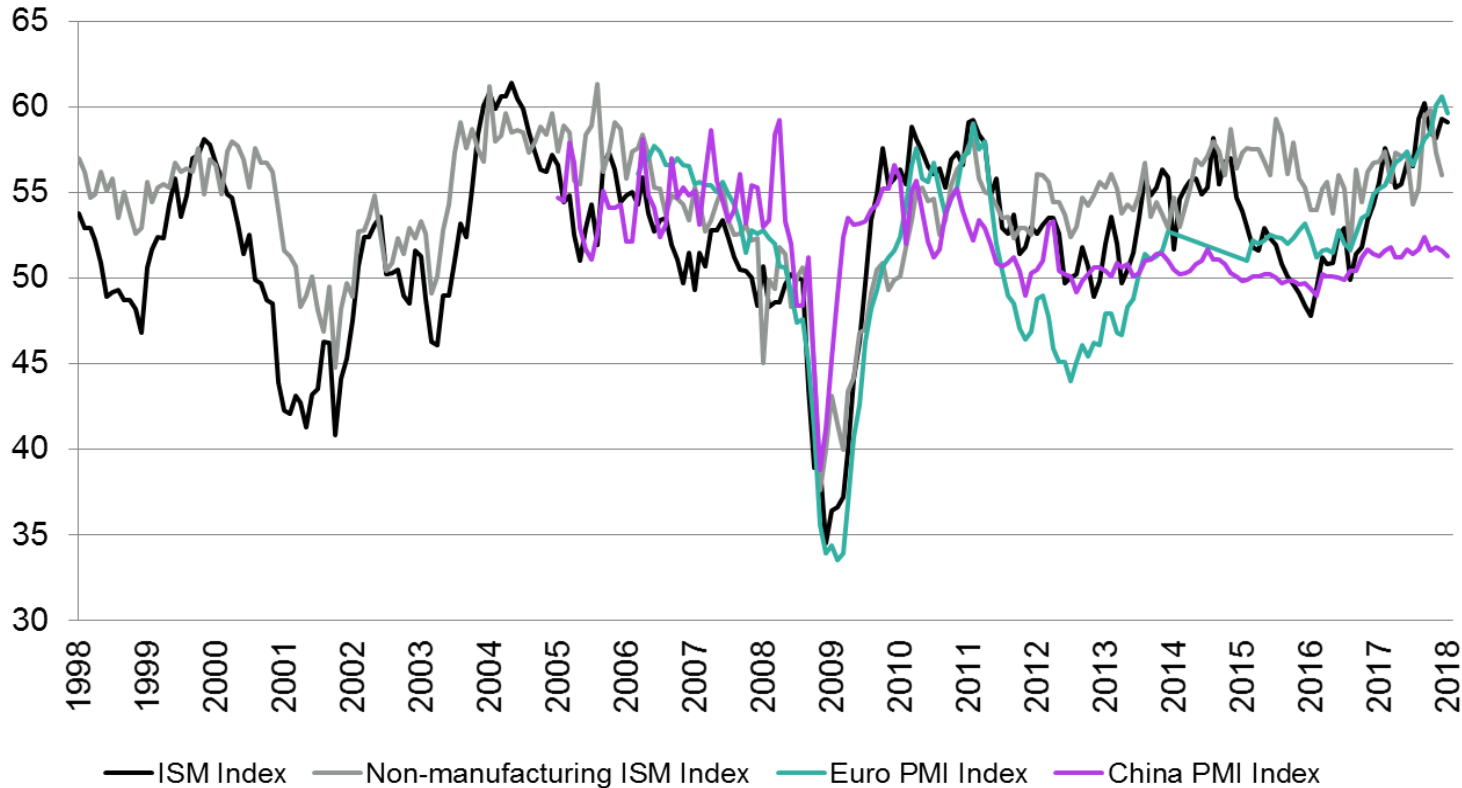
Kaikkien omaisuuslajien johdonmukainen
hyödyntäminen johtaa parempaan
lopputulokseen.

Vastuullisesti toimiviin yhtiöihin sijoittaminen
on pitkällä aikavälillä tuottavampaa.

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Maailmantalouden kasvun odotetaan kiihtyvän 3,6 %:iin kuluvana vuonna (2017: 3,5%)

Kuvio 1: Globaalit talousaktiiviteetti - indikaattorit. Kasvun referenssiluku = 50.

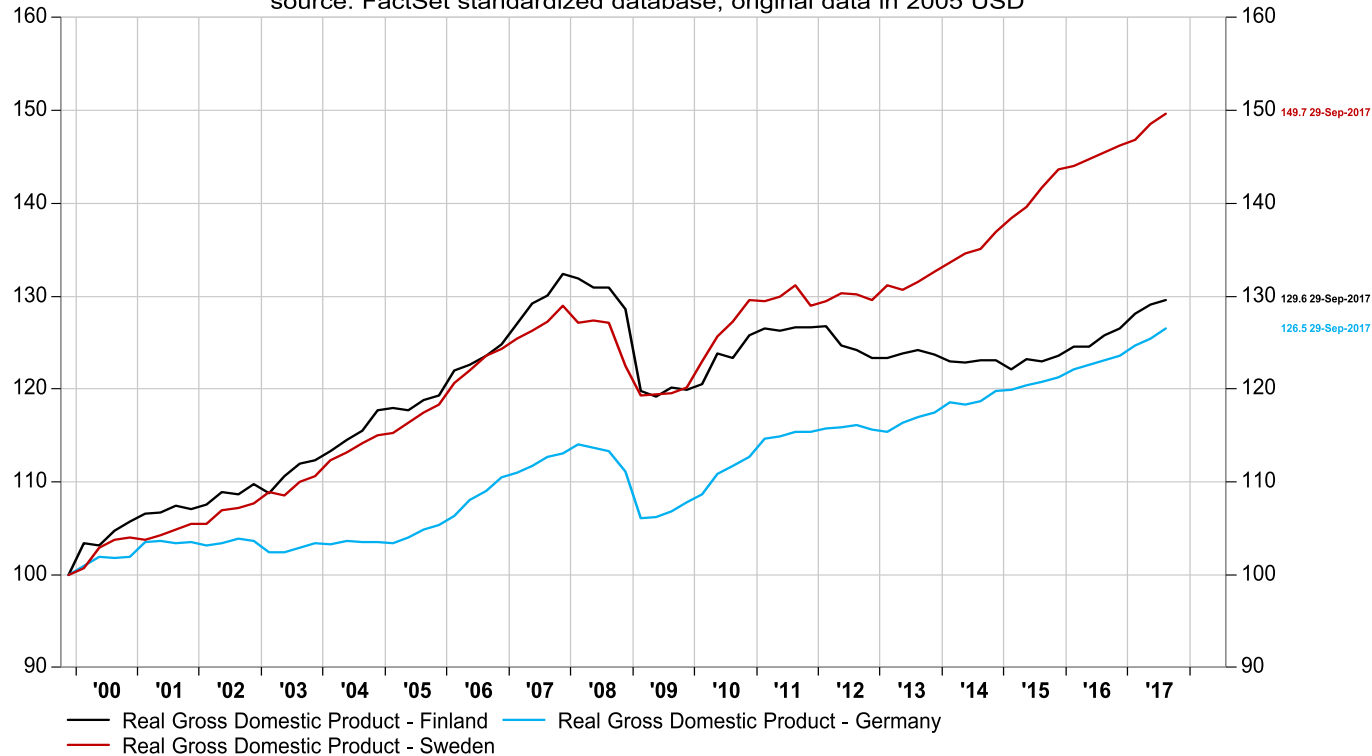
Lähde: Bloomberg

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Kumulatiivinen talouskasvutrendi Suomessa on nouseva

Real GDP, indexed to 100

source: FactSet standardized database, original data in 2005 USD

Kuvio 2:
Suomen talouden
kumulatiivinen kasvu
2000 - 2017

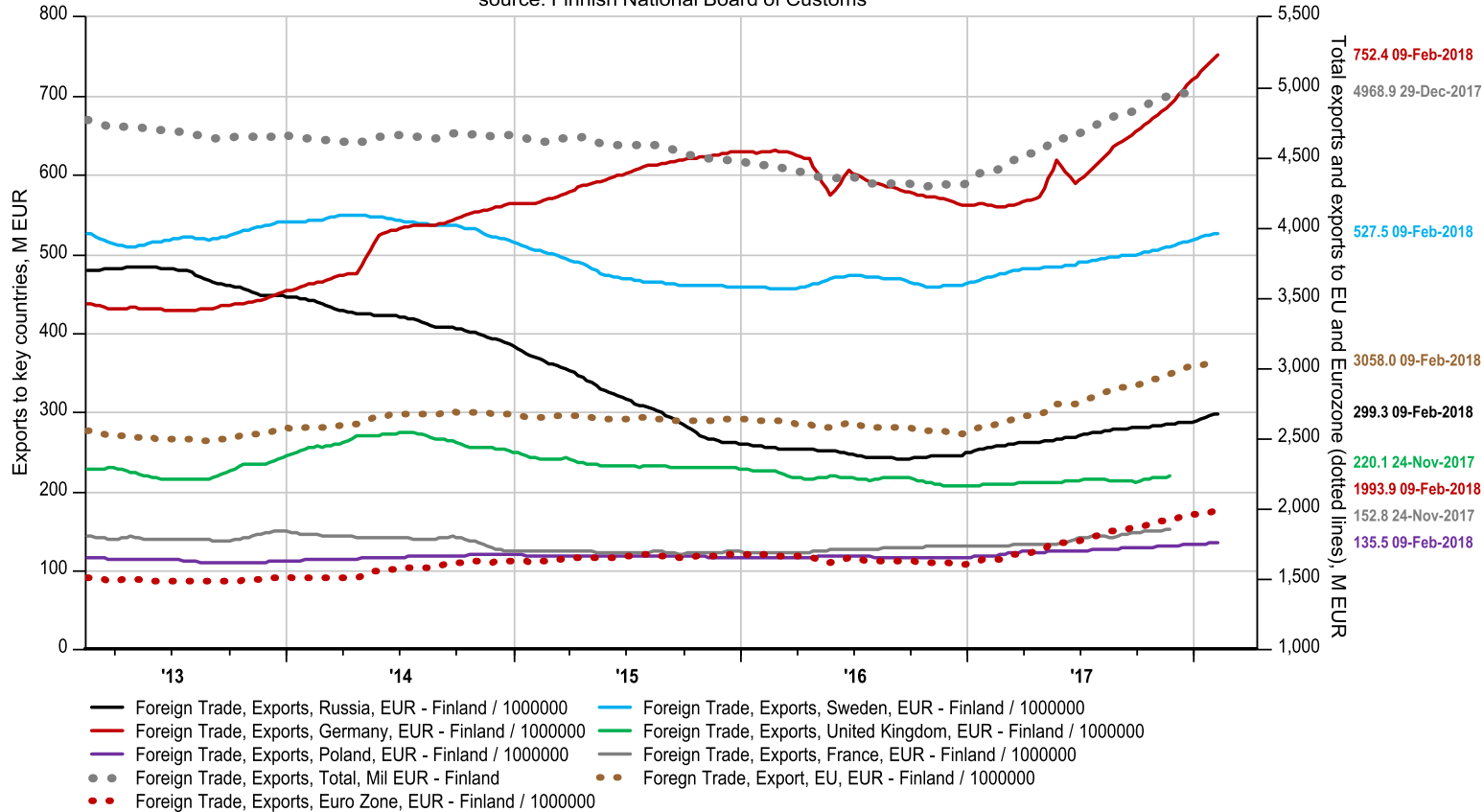
©FactSet Research Systems

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Suomi on edelleen riippuvainen ulkoisesta kysynnästä

Finland / exports - rolling 12 month series

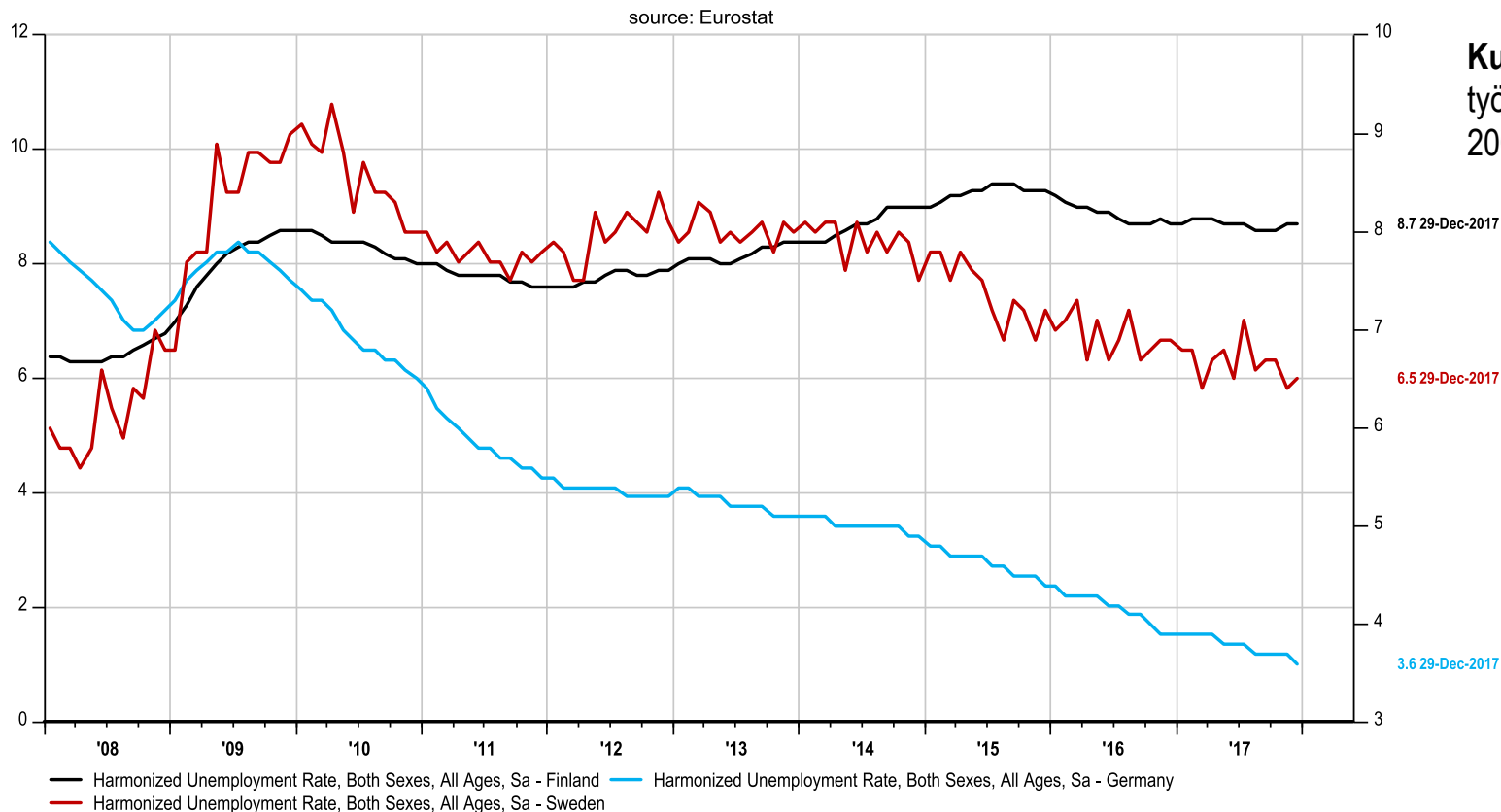
source: Finnish National Board of Customs

Kuvio 3:
Suomen viennin
kehitys 2013 -
2017

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole taee niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiinsa sijoittamia varoja.

Työttömyysaste laskee hitaasti

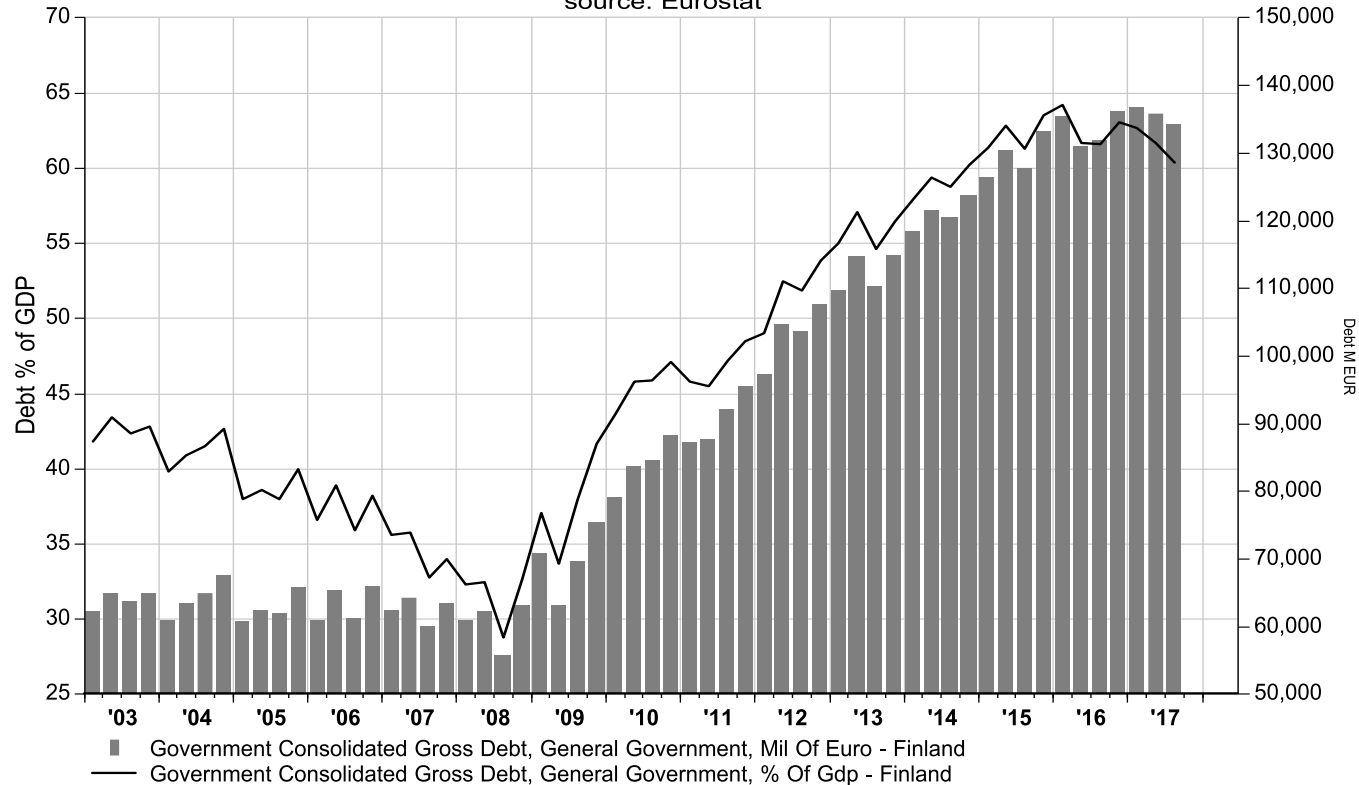
Kuvio 4: Suomen työllisyyden kehitys 2008 - 2017

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole taee niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Valtion velkaantuminen on taittunut

Finland - Debt % of GDP and M EUR

source: Eurostat

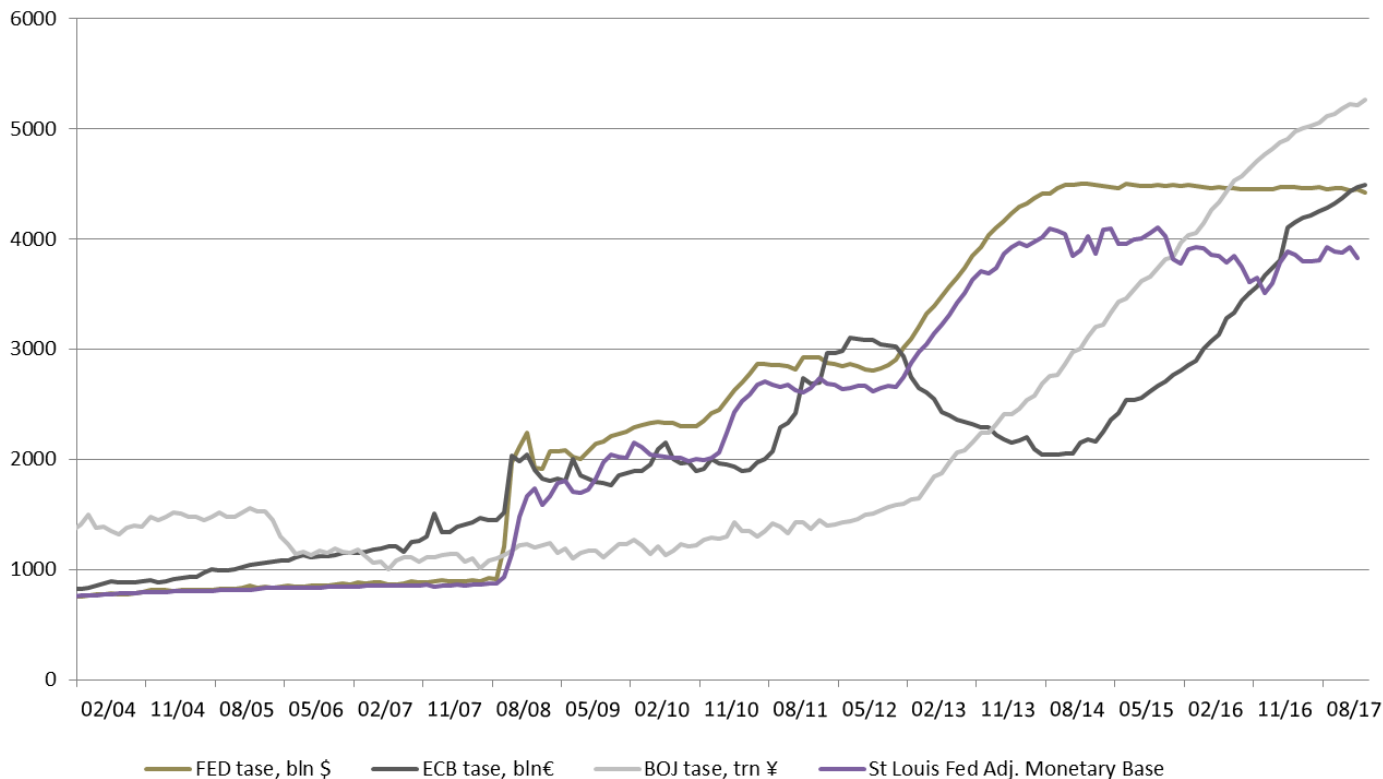
Kuvio 5: Suomen valtiovelan kehitys 2003 - 2017

134223.0
29-Sep-2017
60.4 29-Sep-2017

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole taee niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiinsa sijoittamiaan varoja.

Maailmanlaajuisesti löysä rahapolitiikka jatkuu

Rahapolitiikan normalisoituminen on käynnistynyt USA:ssa, Euroopassa elvytystä vähennetään

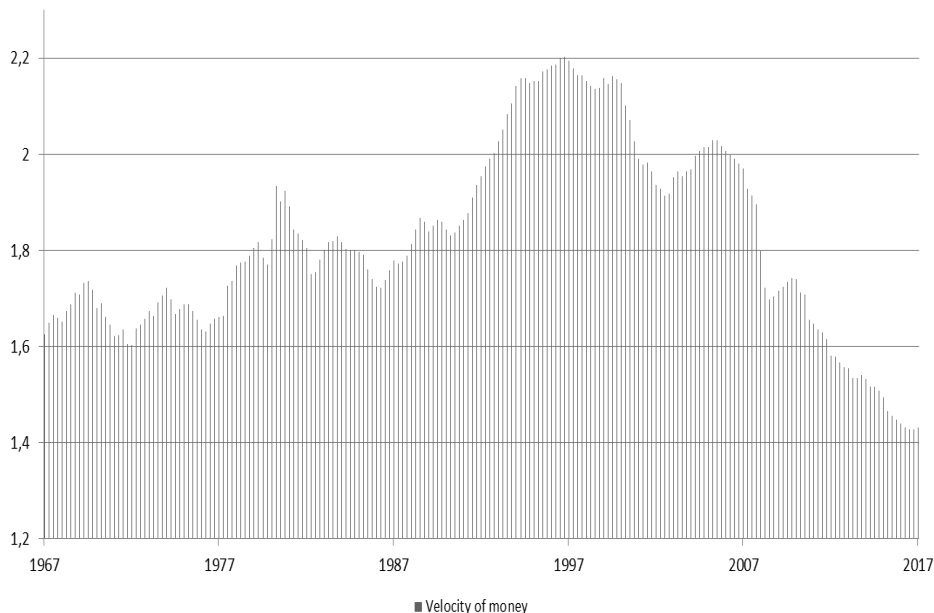
Kuvio 6:
Keskuspankkien taseiden kehitys 2004-2017.

Lähde: Bloomberg

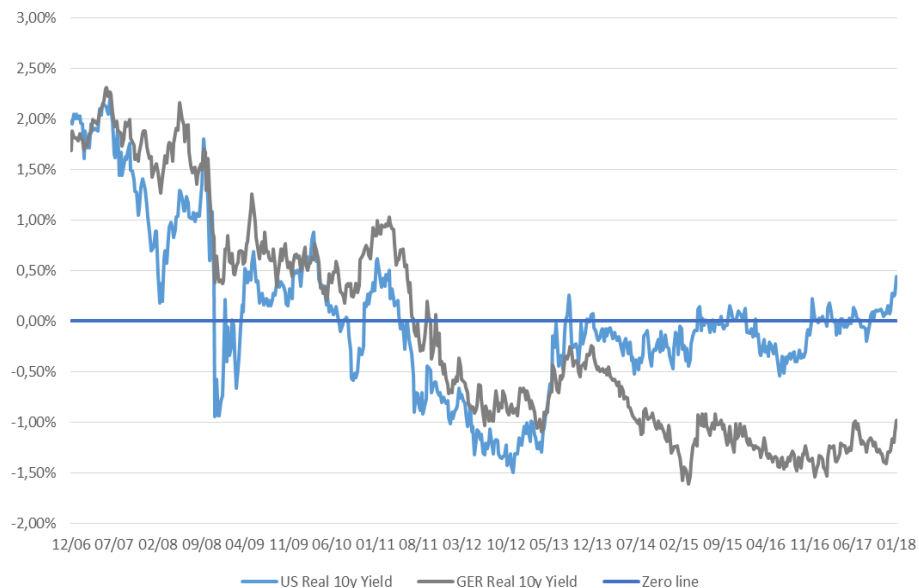
Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Markkinateema 2018: Kiihtyykö inflaatio?

Kuvio 7. M2-raham kiertonopeus USA:ssa 1967-2017

Kuvio 8. USA:n ja Saksan 10 v reaalikorko 2006-2018

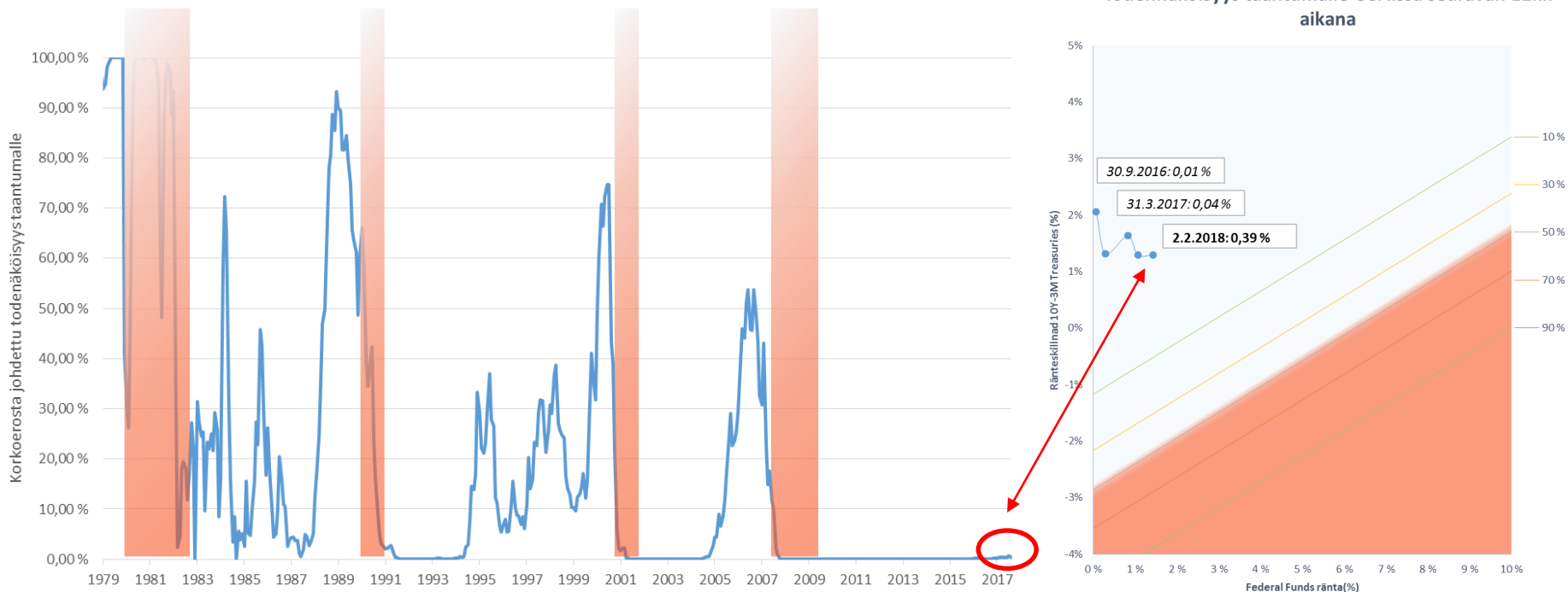
Lähde: Bloomberg

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Kahdeksan vuotta nousukautta takana

Missä vaiheessa taloussykliä olemme?

Kuvio 9 ja 10. Korkeerosta johdettu todennäköisyys taantumalle USA:ssa seuraavan 12 kk aikana.

Lähde: <http://www.federalreserve.gov/pubs/feds/2006/200607/200607pap.pdf/> Bloomberg

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiinsa sijoittamiaan varoja.

Osakeriskipreemio edelleen suhteellisesti katsottuna houkutteleva

Kuvio 11:
Osakeriskipreemion
kehitys 2002-2018

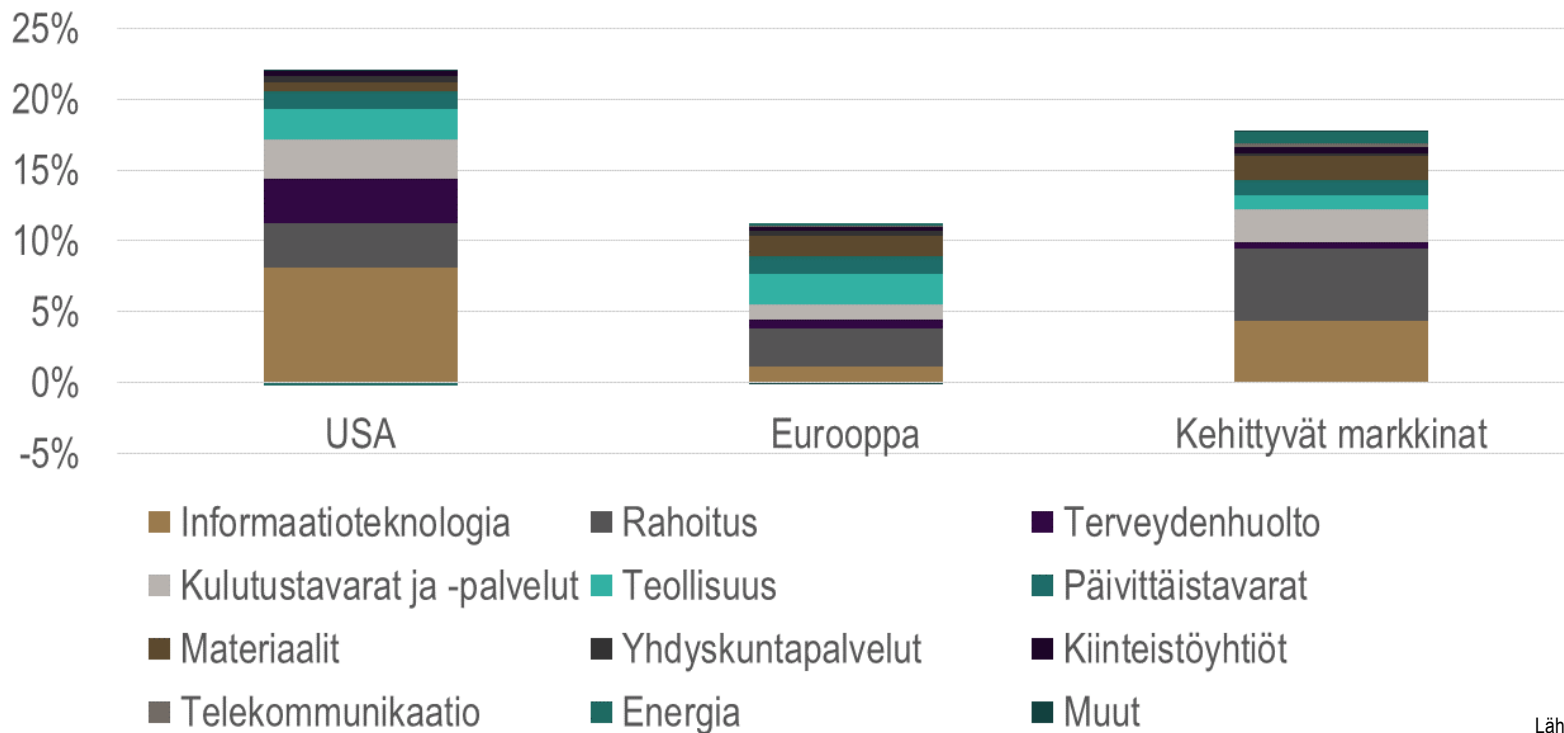
Lähde: Bloomberg

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Markkinateema 2018:

Jatkuuko teknologiasektorin vahva veto?

Kuvio 12: Kokonaistuoton muodostuminen toimialoittain vuonna 2017

Lähde: Bloomberg

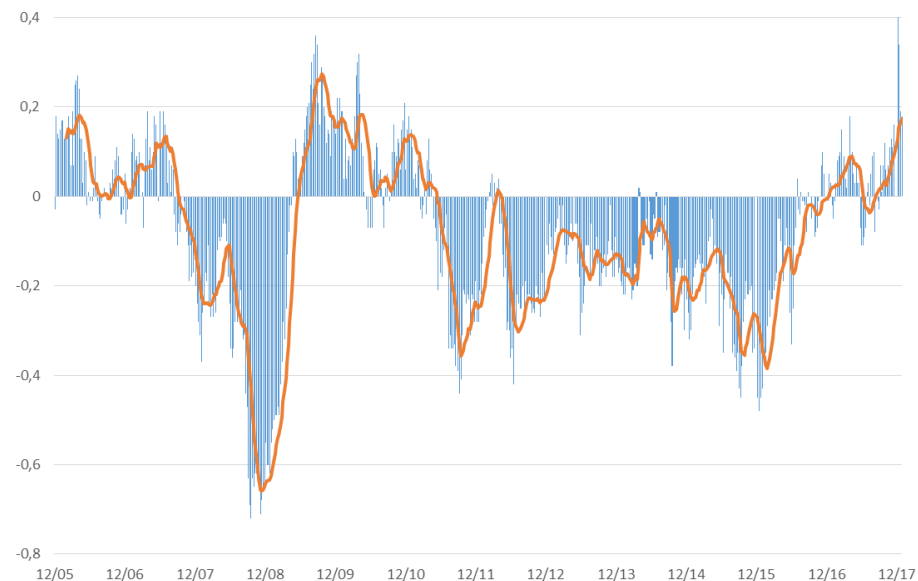
Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Osakemarkkinoiden arvostustasot koholla, yritysten tuloskasvu globaalisti hyvällä tasolla

Kuvio 13: Normalisoitu P/E-kerroin länsimarkkinoilla 1994-2018

Kuvio 14: Muutokset tulosennusteissa 2006-2018

Lähde: Bloomberg

Tämä sijoitusraportti ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoitusraportista laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa raportin sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole taan niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Sijoitustoimintamme lähtökohdat

Kärsivällisyys sijoittamisessa palkitaan.

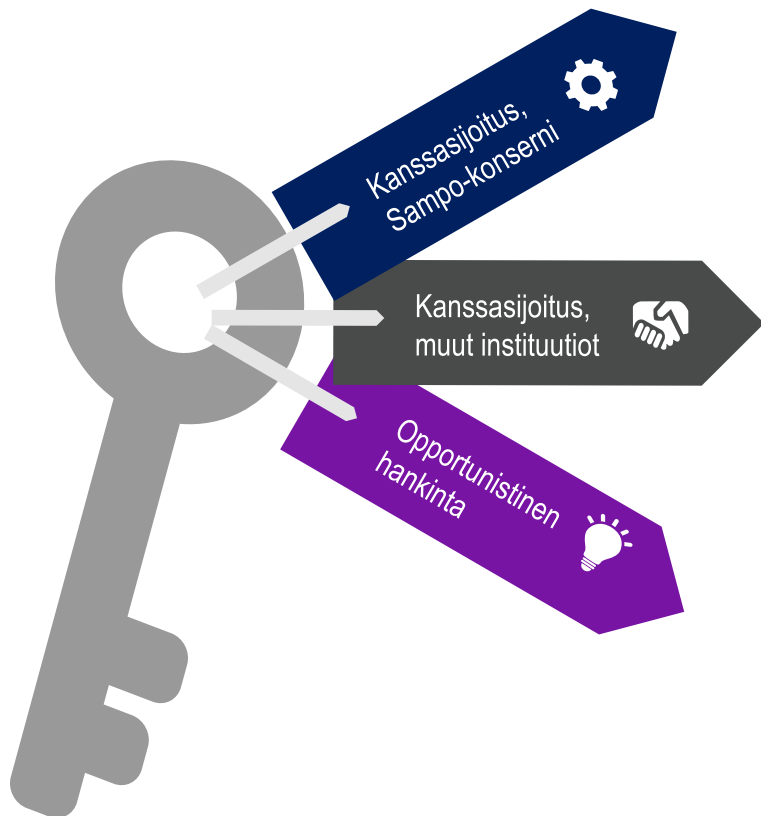
Kaikkien omaisuuslajien johdonmukainen
hyödyntäminen johtaa parempaan
lopputulokseen.

Vastuullisesti toimiviin yhtiöihin sijoittaminen
on pitkällä aikavälillä tuottavampaa.

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Sijoitustapa vaihtoehtoisissa sijoituksissa

Kanssasijoitus konsernimme kanssa

- Koko Sampo-konsernin sijoitusosaaminen hyödynnettynä
- Suuremman volyymin ansiosta suuruuden edut esim. hallinnointipalkkioissa (hyöty täysimääräisesti sijoittajalle)
- Vakiintuneiden liiketoimintasuhteiden ansiosta pääsy myös ”ylimerkattuihin” kohteisiin

Kanssasijoitus muiden pohjoismaisten suursijoittajien kanssa

- Suuremman volyymin ansiosta suuruuden edut esim. hallinnointipalkkioissa (hyöty täysimääräisesti sijoittajalle)

Opportunistinen hankinta

- Ainakin osittain valmis portfolio – rahat nopeammin sijoitettuna ja mahdollisuus analysoida portfolio
- Yleensä hankinta alle käyvän arvon

El kohteita, joissa on paras tarina ja parhaat välityspalkkiot

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Sijoitusstrategian toteutus

PD

Vaihtoehtoiset korkosijoitukset (Private Debt, PD)

- Tuottotavoite 8-10 % (netto)
- Väliaikaista rahoitusta monimutkaisissa hankkeissa, velan määrä korkeahko
- El rahoitusta huonoille yhtiöille

RE

Kiinteistösijoituksissa (Real Estate, RE)

- Tuottotavoite 8-10 % (netto)
- Kiinteistökehitys
- Lainamuotoinen kiinteistösijoittaminen
- El hyviä vuokrattuja toimistoja kaupungin keskustoissa, asuntoja tai hoivatiloja Suomessa

PE

Pääomasijoituksissa (Private Equity, PE)

- Tuottotavoite vaihtelee
- Opportunistista, niche-kohteita
- Valmiita portfolioita
- El ”normaalia pääomasijoitustoimintaa”

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Sijoitustoimintamme lähtökohdat

Kärsivällisyys sijoittamisessa palkitaan.

Kaikkien omaisuuslajien johdonmukainen
hyödyntäminen johtaa parempaan
lopputulokseen.

Vastuullisesti toimiviin yhtiöihin sijoittaminen
on pitkällä aikavälillä tuottavampaa.

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Vastuullisen sijoittamisen vaikutus yritystoimintaan

Kasvukyky

Kestämätön kasvumalli heikentää liiketoiminnan näkymiä. Tämä vaikuttaa kykyyn luoda omistaja-arvoa ja kassavirtaa.

Kustannukset

Yritys joutuu maksamaan raaka-aineista ja hiilidioksidipäästöistä hintaa, joka on nousupaineessa.

Sanktiot ja maineriskit nostavat myös rahoituksen kustannustasoa.

Kuluttajakäyttäytymisen muutos

Kuluttajan käyttäytymisen muutos ja hyvän maineen merkitys liiketoiminnan kasvussa.

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Ilmastoriskien huomioiminen sijoitussalkussa

1. Selvitä **sijoitussuunnitelma** ja miten vastuullisuusasiat on huomioitu
2. Käy sijoitustavoitteet sekä **arvokeskustelu** läpi sidosryhmien kanssa
3. Hyödynnä **yhteistyökumppanit** tiedonkeruussa
4. Valitse **sijoitusstrategia** ja aseta tavoitteet
5. **Pysy sijoitussuunnitelmassa**
6. **Seuraa ja mittaa** kehitystä suhteessa asetettuun tavoitteeseen
7. **Päivitä** sijoitussuunnitelma säännöllisin väliajoin (esim. vuosittain)

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole tae niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

Markkinanäkemykset ja allokaatiosuositukset

Maailmantalous

- Kasvuodotukset 2018: 3,6 % (2017: +3,6).
- Keskeiset yritysten ja kuluttajien luottamusta mittaavat indikaattorit: vahva taso.
- Positiivista kuvaa tukevat myös mm.: paraneva kulutuskysyntä, teollisuuden tilausten kasvu ja paraneva työllisyystilanne länsimaissa.

Keskuspankkien rahapolitiikka

- **USA:** Polku on kiristävää, mutta aikataulu on pitkittynyt inflaatio-odotusten pysyttyä maltillisena. Valtion finanssipolitiikka on kääntymässä elvyttävämmäksi verouudistuksen myötä.
- **EKP/EU:** elvytystä vähennetty.

Osakemarkkinat

- Yritysten hyvä tuloskuunto tukee kasvua.
- Matala ja nouseva korkotaso puoltaa valikoivaa osakesijoittamista huolimatta historiallista keskiarvoa korkeammasta arvostustasosta sekä vaihtoehtoisten sijoitusten lisäämistä salkkuun.
- Korkosijoituksissa painotamme yrityslainoja valtionlainojen kustannuksella.

Korot	Lievä alipaino
Eurooppa rahamarkkinat	Lievä ylipaino
Eurooppa valtionlainat	Alipaino
Investment grade	Neutraali
High yield	Lievä ylipaino
Kehittyvät markkinat	Alipaino
Seniorilainat	Lievä ylipaino

Osakkeet	Neutraali
USA	Lievä alipaino
Eurooppa	Lievä ylipaino
Suomi	Neutraali
Skandinavia	Lievä ylipaino
Japani	Alipaino
Kehittyvät markkinat	Neutraali

Vaihtoehtoiset sijoitukset	Lievä ylipaino
Suorat listaamattomat yrityslainat	Lievä ylipaino
Kiinteistösijoitukset	Lievä ylipaino
Pääomaehtoiset sijoitukset (PE)	Lievä alipaino

Tämä sijoituskatsaus ei ole kehoitus ostaa tai myydä sijoituskohteita. Sijoituskatsausta laadittaessa on pyritty varmentamaan siinä käytettyjen tietojen oikeellisuus. Mandatum Life ei kuitenkaan vastaa katsauksen sisältämien tietojen mahdollisista virheistä tai puutteista. Sijoituskohteiden historiallinen kehitys ei ole taan niiden tulevasta kehityksestä. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea ja näin ollen sijoittajat saattavat menettää sijoituskohteisiin sijoittamiaan varoja.

**Henkivakuutuskorvausten
perintöverotus muuttui 1.1.2018.
Miten muutokseen tulisi reagoida?**

KARITA NIKLANDER, LAKIMIES

Edunsaajamääräyksen tulkinnasta

LAPSET

- Vakuutuskorvaus tasan vakuutuksenottajan rintaperillisten kesken
- Mikäli lapsi on kuollut ennen vakuutuksenottajaa, kuolleen lapsen tilalle tulevat hänen rintaperillisensä

PUOLISO

- Vakuutuskorvaus henkilölle, jonka kanssa vakuutuksenottaja kuollessaan oli avioliitossa
- Mikäli puolisoa ei ole tai puolisoiden avioero on vireillä, vakuutuskorvaus maksetaan kuolinpesään

PUOLISO JA LAPSET

- Puolet vakuutuskorvauksesta puolisolle ja toinen puoli jaetaan tasan rintaperillisten kesken
- Mikäli puolisoa ei ole, rintaperilliset saavat koko vakuutuskorvauksen
- Mikäli rintaperillisiä ei ole, puoliso saa koko vakuutuskorvauksen
- Mikäli puolisoa tai rintaperillisiä ei ole, vakuutuskorvaus maksetaan kuolinpesään

Edunsaajamääräyksen tulkinnasta

OMAISET

- Puolet vakuutuskorvauksesta puolisolle ja toinen puoli jaetaan tasan rintaperillisten kesken
- Mikäli puolisoa ei ole, rintaperilliset saavat koko vakuutuskorvauksen
- Mikäli rintaperillisiä ei ole, puoliso saa koko vakuutuskorvauksen
- Mikäli puolisoa tai rintaperillisiä ei ole, vakuutuskorvaus maksetaan lakimääräisille perillisille

KUOLINPESÄ

- Vakuutuskorvaus maksetaan vakuutetun kuolinpesälle
- Korvaussumma kuuluu kuolinpesän varoihin kuten muukin vainajan omaisuus

Henkivakuutuskorvauksen verotus

31.12.2017 saakka

Puoliso edunsaajana

Puoliso = vakuutuksenottajan aviopuoliso tai rekisteröity kumppani

Puoliso $\neq$ vakuutuksenottajan avopuoliso, vaikka aikaisempi avioliitto tai yhteisiä lapsia

A. Tuloverotus

- Kuolemantapauskorvaus on puolisolle tuloverosta vapaata tuloa.

B. Perintöverotus

- Kuolemantapauskorvauksesta on verotonta puolet puolison saamasta korvauksesta, kuitenkin vähintään 35 000 euroa.
- Muu osa korvauksesta on perintöveron alaista.

Muutoksia perintöverotuksessa

1. Henkivakuutuskorvausten osittainen verovapaus poistui 1.1.2018 alkaen

- 31.12.2017 saakka puolison saamasta korvauksesta verotonta puolet, kuitenkin vähintään 35 000 euroa → nyt verotonta 0 euroa
- 31.12.2017 saakka muun lähiomaisen saamasta korvauksesta verotonta 35 000 euroa → nyt verotonta 0 euroa

2. Puolisovähennys 1.1.2017 alkaen

- 90 000 euroa (aikaisemmin 60 000 euroa)
- Vähennyksen saa perinnönjättäjän puoliso edellyttäen, että leski on lakimääräinen perillinen, testamentinsaaja tai henkivakuutuskorvauksen edunsaaja
- Koskee myös avopuolisoa, mikäli puoliset ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa taikka heillä on tai on ollut yhteinen lapsi

3. Alaikäisyysvähennys 1.1.2017 alkaen

- 60 000 euroa (aikaisemmin 40 000 euroa)
- Vähennyksen saa perinnönjättäjän suoraan alenevassa polvessa oleva alle 18-vuotias perillinen
- Edellytyksenä, että alaikäinen henkilö on kuolinhetkellä perimysjärjestyksessä lähinnä perittävää

Perintöverotus 1.1.2017 alkaen

Perintövero I veroluokka

Perintöosuuden arvo €	Vero alarajalla € / (%)	Vero ylimenevästä osasta
20 000–40 000	100 (0,5 %)	7 %
40 000–60 000	1 500 (3,75 %)	10 %
60 000–200 000	3 500 (5,83 %)	13 %
200 000–1 000 000	21 700 (10,85 %)	16 %
1 000 000–	149 700 (14,97 %)	19 %

Perintövero II veroluokka

Perintöosuuden arvo €	Vero alarajalla € / (%)	Vero ylimenevästä osasta
20 000–40 000	100 € (0,5 %)	19 %
40 000–60 000	3 900 € (9,75 %)	25 %
60 000–200 000	8 900 € (14,83 %)	29 %
200 000–1 000 000	49 500 € (24,75 %)	31 %
1 000 000–	297 500 € (29,75 %)	33 %

Omaiset edunsaajina 31.12.2017 saakka

(Omaiset = aviopuoliso ja kaksi lasta)

Ei avioehtoa

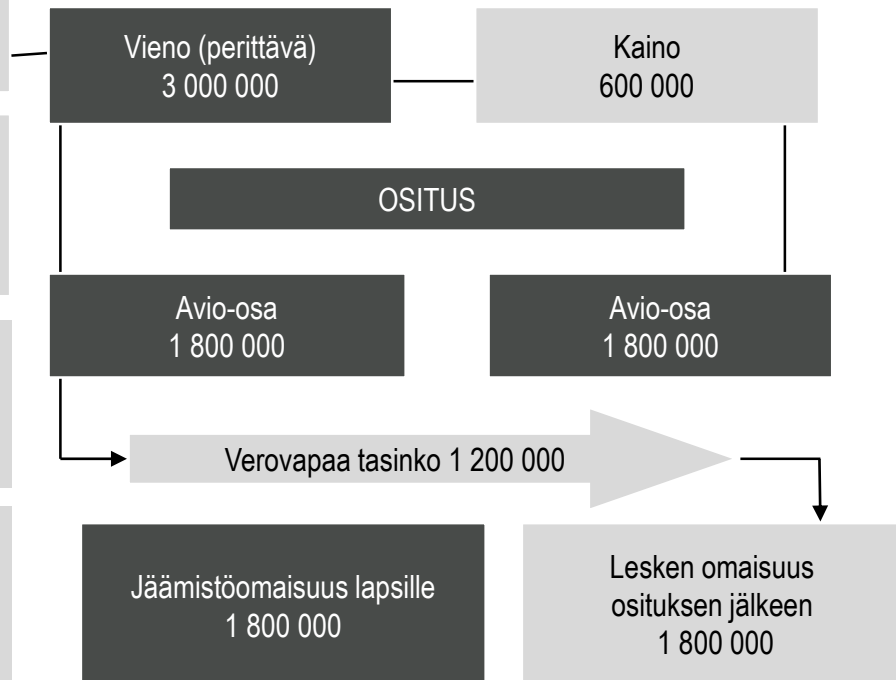
Vienon henkivakuutus 1 000 000
Edunsaajina omaiset, jolloin
- Puoliso saa 50 % eli 500 000
- Lapset saavat á 25 % eli á 250 000

- Puolisolle verovapaata 250 000
- Puolisolle veronalaista 250 000
- Lapsille verovapaata á 35 000
- Lapsille veronalaista á 215 000

- Lesken varat yhteensä 2 300 000
- Vakuutuskorvaus 500 000
- Osituksessa 1 800 000
- Perintövero 16 500

Kummankin lapsen varat
- Vakuutuskorvaus á 250 000
- Perintö á 900 000
- Perintövero á 171 550

Verot yhteensä 359 600

Omaisat edunsaajina 1.1.2018 alkaen

(Omaisat = aviopuoliso ja kaksi lasta)

Ei avioehtoa

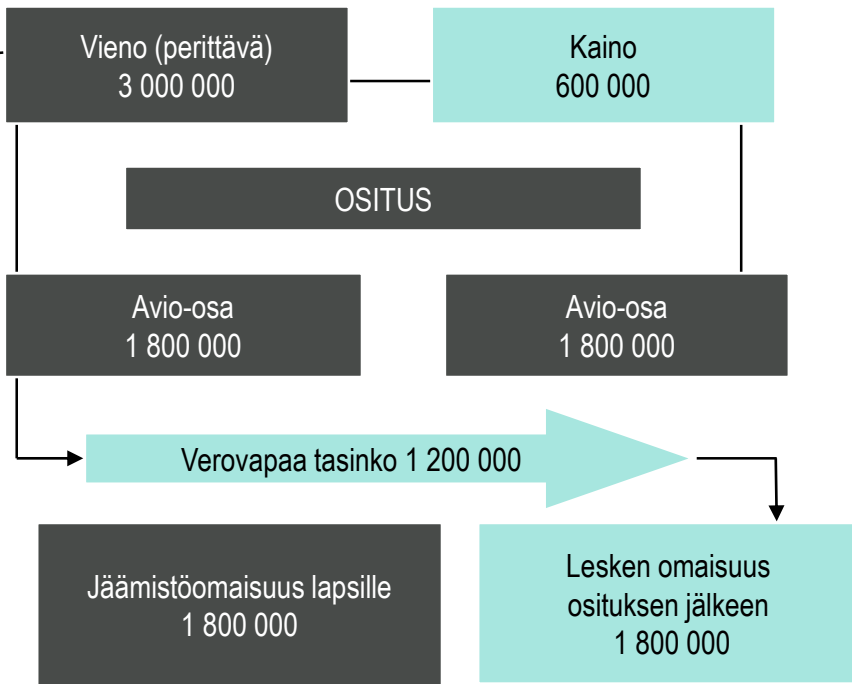
Vienon henkivakuutus 1 000 000
Edunsaajina omaiset, jolloin
- Puoliso saa 50 % eli 500 000
- Lapset saavat á 25 % eli á 250 000

- Puolisolle verovapaata 0
- Puolisolle veronalaista 500 000
- Lapsille verovapaata á 0
- Lapsille veronalaista á 250 000

- Lesken varat yhteensä 2 300 000
- Vakuutuskorvaus 500 000
- Osituksessa 1 800 000
- Perintövero 55 300

Kummankin lapsen varat
- Vakuutuskorvaus á 250 000
- Perintö á 900 000
- Perintövero á 178 200

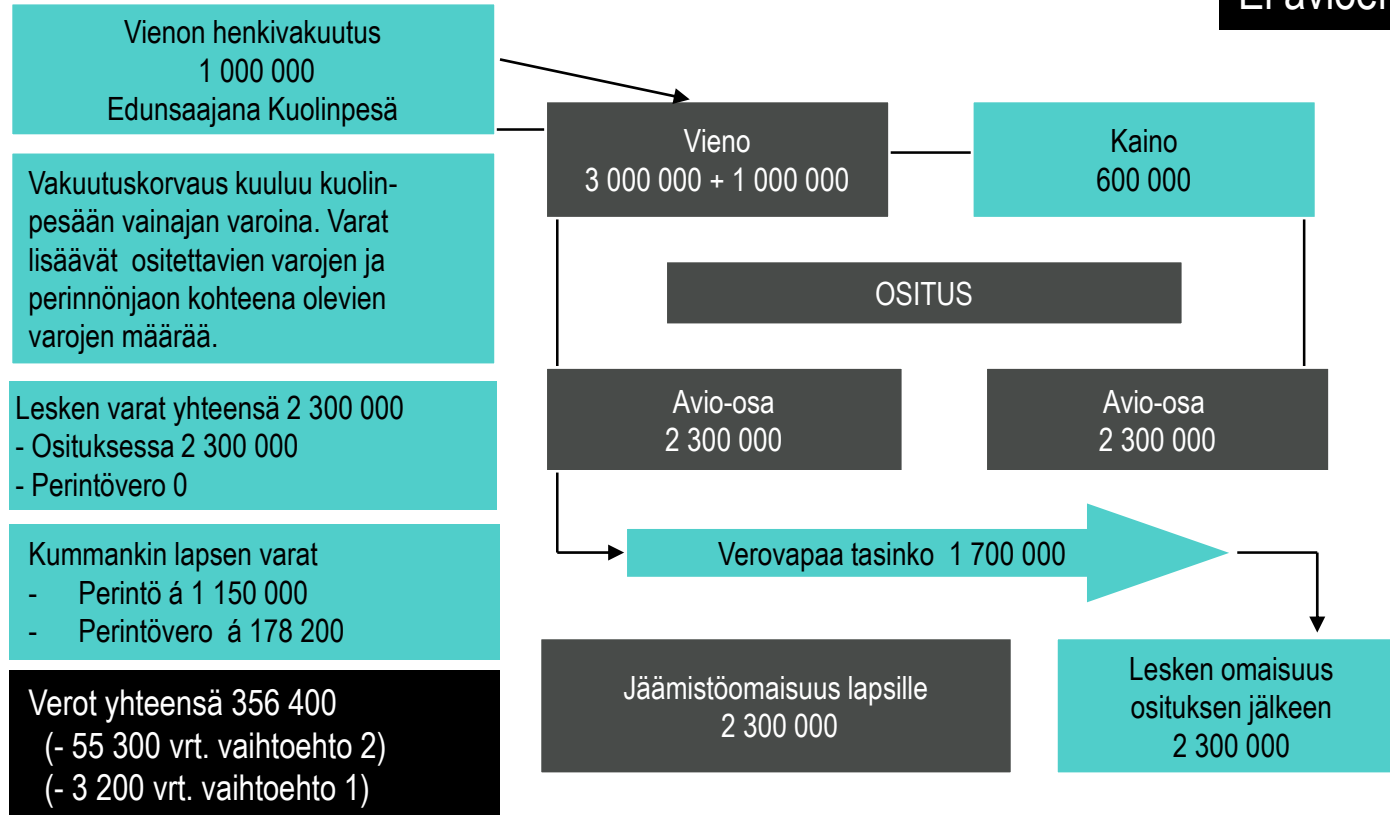
Verot yhteensä 411 700 (+52 100)

Edunsaajamääräyksen muutos: Omaiset → Kuolinpesä

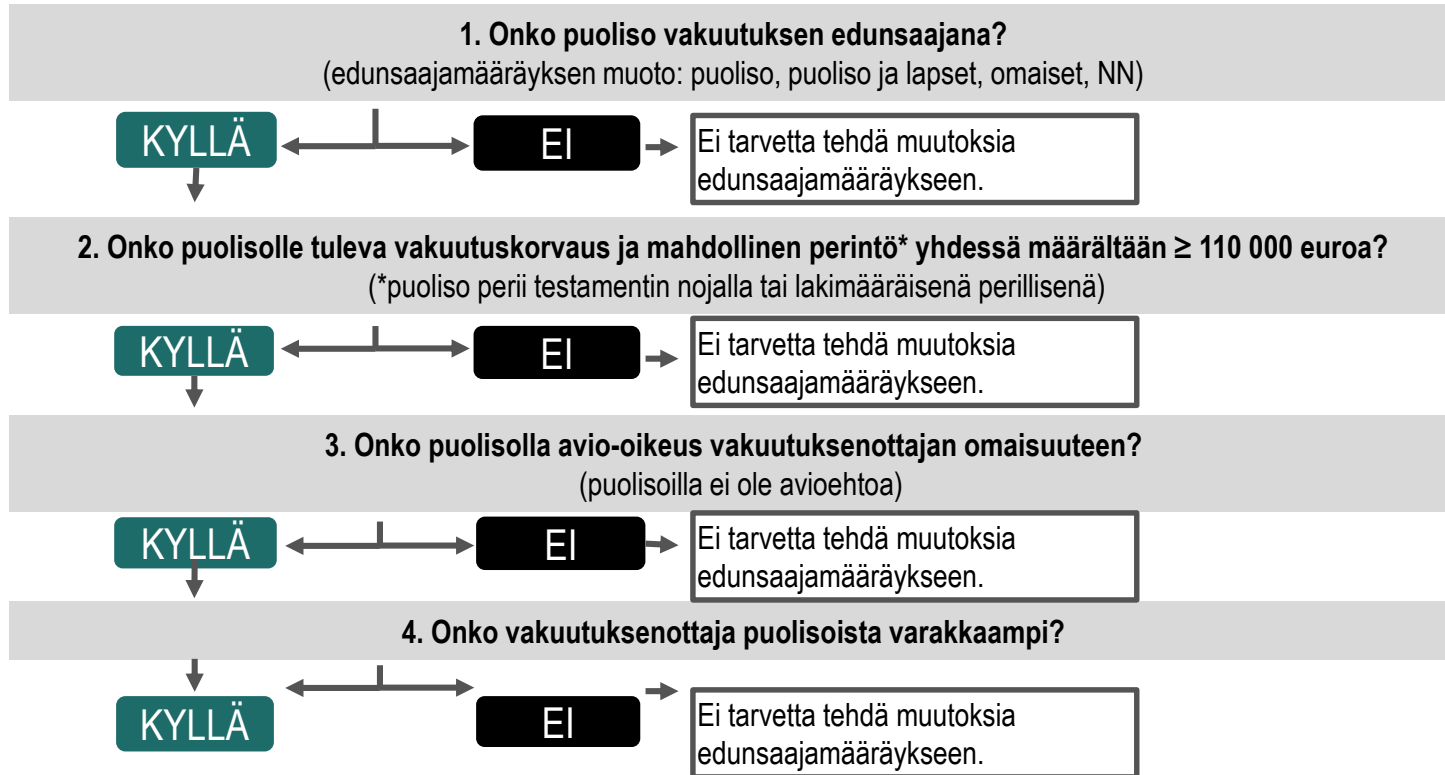
Likviditeetti menetetään

Ei avioehto

Minulla on sijoitusvakuutus, eläkevakuutus tai riskihenkivakuutus.

Tarvitseeko edunsaajamääräystä muuttaa?

❖ Harkittava edunsaajamääräyksen muuttamista: puolison sijasta edunsaajana vakuutuksenottajan kuolinpesä, jolloin leskelle avio-oikeuden nojalla ilman veroseuraamuksia tuleva osuus kasvaa.

❖ Kaikissa tilanteissa puolison hyväksi oleva vakuutuskorvaus / perintö määrältään yhteensä alle 110 000 euroa on veroton (veroton puoliso vähennys 90 000 euroa + veroasteikon alaraja 20 000 euroa).

Hautausavustus

- Nova lisäeläkesopimukseen voi vakuutettuna etuutena kuulua hautausavustus.
- Hautausavustuksen määrä on lisäeläkesopimuksella sovitun mukainen.
- Huolehdimme siitä, että omaiset saavat tiedon olemassa olevasta etuudesta:
- Saamme kuolintiedot väestörekisteristä viikoittain.
- Lähetämme hakemuslomakkeen siihen osoitteeseen, joka meillä viimeksi ollut tiedossamme.
- Edunsaajat voivat hakea etuuden jaettavaksi edunsaajien kesken, valtuuttaa yhden henkilön hakemaan korvauksen puolestaan tai pyytää maksamaan korvauksen kuolinpesän tilille.
- Hakemuslomakkeen liitteeksi jäljennös sukuselvityksestä.
- Lähetämme hautausavustuksen maksamisesta päätöksen jokaiselle edunsaajalle.
- Ilmoitamme maksetun hautausavustuksen verottajalle.
- Hautausavustus tulee merkitä perunkirjaan tiedoksi (ei lueta pesän varoihin).
- Lisätietoja Lisäeläkepalvelustamme, numerosta 010 516 7925.

 MANDATUM LIFE
RAHAT JA HENKI